

Інформаційній політиці в Україні тривалий час не приділялася належна увага. Фейки, на жаль, часто формували невірне розуміння подій, процесів, що відбувалися в державі перш за все у тих, хто не намагався отримати інформацію з різних джерел та порівняти, проаналізувати її.

Важливе значення в попередженні маніпуляцій свідомістю мас, відіграють інститути політичної соціалізації. У авторитарних та поставторитарних країнах є небезпека того, що влада може вдаватися до необґрунтованого обмеження свободи слова, оправдуючи такі дії існуючими кіберзагрозами. Консолідовані демократії швидше реагують та адаптуються до загроз, які з'явилися в умовах інформаційної глобалізації, змін світового порядку.

1. Баранов А. Інформаційний суверенітет чи інформаційна безпека? Національна безпека і оборона. 2001. № 1 (13). С. 70-76.
2. Howard D. M. Can Democracy Withstand the Cyber Age?: 1984 in the 21st Century. URL: https://repository.uchastings.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=3825&context=hastings_law_journal.
3. У Франції прийняли закон проти фейків та пропаганди: росіяни обурені. Європейська правда від 08.07.2018 р. URL: <https://www.euointegration.com.ua/news/2018/07/8/7084090/>
4. Cavelti M. D., Egloff F. J. The Politics of Cybersecurity: Balancing Different Roles of the State. URL: css.ethz.ch/content/dam/ethz/special-interest/gess/cis/center-for-securities-studies/pdfs/Dunn_Cavelti_Egloff_2019%20STAIR%20Issue%2015.1.pdf.

УДК 342.95

DOI: 10.31733/17-03-2023-519-521

Роман ОПАЦЬКИЙ

доцент кафедри адміністративного права,
процесу та адміністративної діяльності
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
доктор юридичних наук, доцент

ПВК «РЕДАН»: НОВИЙ ВИКЛИК НАЦІОНАЛЬНІЙ БЕЗПЕЦІ

*Хто не виховує в дитині воїна, той виростить раба
(мудрість древньої Спарті)*

Другий рік відкритої війни росії проти України не приніс нічого агресорові окрім колосальних втрат в живій силі, мільярдних втрат в техніці та збитки від світових санкцій. Країна-агресор поступово перетворюється на ізгоя в світовій спільноті, що призводить до поступового опускання «залізної завіси» над усією державою.

Проте, не бажаючи визнати свою провину та поразку в агресивній війні, бажаючи досягти хоча б якогось успіху та не гидуєчи ніякими засобами, жителі боліт в чергове показали своє справжнє обличчя та звернули свою увагу на підліткове середовище.

В кінці лютого 2023 року Україну сколихнула хвиля масових групових порушень публічного порядку вчинених підлітками у віці від 14 до 17 років. Цей рух отримав назву ПВК «Редан».

Що ж являє собою цей рух? Спільним для цього нового молодіжного руху є об'єднаність навколо японського аніме-серіалу «Hunter x Hunter». У цьому коміксі героя звали Редан і він є ватажок злочинної групи. Чорний колір одягу, зображення павуків, цифра 4 вирізняє підлітків із натовпу.

Основною ідеологією «Редану» є виступ проти «офніків», тобто «гопників і хуліганів», які шукають привід для агресивної бійки, «скінхедів», осіб неросійської зовнішності. Це перше, що викликало в мене здивування та наштовхнуло вбачати кремлівський слід. Україна ніколи не відрізнялася ксенофобними поглядами та нетерпимістю до осіб неслов'янської зовнішності. Ці погляди існують в усіх формах прояву саме на території росії. Сама ж акцентуалізація на «ворогах неросійської зовнішності» говорить про швидкоруч написану програму руху з метою дестабілізації внутрішнього порядку в країні та представлення України перед світовою спільнотою, як країни агресора де культивується культ нацизму, нетерпимості та агресії.

Цікавим є той факт, що перші згадки про ПВК Редан з'явилися саме в Москві 22 лютого 2023 року, де відзначилися масовою бійкою між підлітками в одному із торгових комплексів, а вже 26 та 27 лютого багатьма містами України пройшли подібні спроби «масових бійок» у Вінниці, Житомирі, Івано-Франківську, Києві, Львові, Полтаві, Харкові, Чернівцях та ще кількох містах. Протягом двох днів у різних регіонах держави відбулося близько 30 зібрань молоді. Конфліктних ситуацій між підлітками завдяки втручання поліції не було. До управлінь та відділів поліції запросили понад 700 осіб [1]. Як правило, батьки затриманих неповнолітніх не знали про захоплення своїх дітей.

Швидкість такого розповсюдження вражає навіть в сучасний час інформаційних технологій. Перша згадка в мережі Google про даний рух зустрічається 22 лютого 2023 року. 23 лютого у групах російської соцмережі «Вконтакте» почалася спам-розсилка з однаковим повідомленням, яка і запустила флешмоб, а 28 лютого вперше про це згадав прес-секретар путіна в.в. Пісков Д. С.

Все це свідчить про ціле направлене формування молодіжної субкультури досвідченими фахівцями в галузі проведення інформаційно-психологічних спеціальних операцій.

Окрім того неможливо було очікувати такої синхронності та організованості у підлітків, які одночасно вирішили вийти на вулиці в різних містах України. Не менше сумнівів викликає питання, яким чином настільки синхронно підхопили тему російські засоби масової інформації [2].

В той же час, один із лідерів ПВК «Редан» з Красноярська (росія) пояснює у соцмережах, що головна ідея руху «це боротьба за справедливість і свободу самовираження, що молодь хоче, щоб її не переслідували і не утискали через одяг, зачіску, щоб людей сприймали такими, як вони є, бо, в іншому випадку, буде, що буде», тобто агресивні бійки [3].

В подібних наративах знову ж таки пропагандується улюблена тема кремля про один народ, одну культуру, спільне коріння та майже ідентичність двох країн.

Зазначені заходи, на наш погляд ставлять собі наступні завдання: по-перше, дестабілізація внутрішньополітичної обстановки в державі шляхом масових групових порушень публічного порядку. При цьому для дестабілізації обстановки було вибрано специфічну верству населення. Вибір цей не випадковий, так як: дітьми легше маніпулювати через їх недостатній життєвий досвід та невміння критично мислити; застосовувати заходи примусу правоохоронним органам значно складніше враховуючи що це діти, навіть при груповому порушенні публічного порядку. По-друге, дестабілізація в країні сприятиме підтвердженням обвинуваченням росії про начебто наявність нацизму в Україні. По-третє, у разі не спрацювання перелічених завдань, завжди можна апелювати, про наявність аналогічних рухів і у самій росії, а отже один рух – один народ.

Говорячи про спонтанний сплеск неформального руху ПВК «Редан» в Україні, доцільним буде вказати на професійність правоохоронних органів та їх оперативного реагування на це явище [4].

Завдяки професійному реагуванню поліції вдалося запобігти масовим бійкам, не допущено травматизму дітей та збережено імідж України як правової, демократичної та соціально направленої держави.

Підводячи підсумок викладеному, доречно зробити наступні висновки:

- вісім років гібридної війни та другий рік відкритого збройного протистояння агресії росії згуртували суспільство та підготували країну для протидії різноплановим загрозам;
- гнучкість та оперативність правоохоронної системи при попередженні групових порушень публічного порядку показали ефективність проведених реформ та готовність протистояти новим загрозам;
- отриманий досвід показав, що російська федерація не зупиниться ні перед чим для досягнення своїх цілей не рахуючись ні з моральними ні з загальнолюдськими цінностями;
- враховуючи, що атака була проведена через найнезахищенішу верству населення (дітей), це повинно слугувати сигналом про протистояння ворогові який не має ніяких моральних принципів;
- отриманий досвід правоохоронних органів свідчить про необхідність посилення без пекової складової в першу чергу в інформаційній складовій, зокрема через: моніторинг соціальних мереж з метою виявлення фейкових електронних ресурсів, ресурсів

деструктивного змісту та агітаційних ресурсів спрямованих на виправдання дій росії;

- проведення загальної та індивідуальної профілактично-роз'яснювальної роботи серед незахищених та схильних
- для впливу верств населення з метою недопущення подібних випадків; ціленаправлена робота з батьками, учителями та викладачами для роз'яснення способів виявлення дітей підданих деструктивному впливу та методам проведення профілактичної роботи серед молоді.

1. «Флешмоб» від ПВК «Редан» так і не розгорнувся за рф-сценарієм. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-ato/3676617-pvk-redan-ranise-molodnak-bivsa-na-tancah-a-teper-v-trc.html>.

2. «ПВК Редан» в Україні: чергова поразка російських провокаторів. URL: <https://informativ.ua/uk/pvk-redan-v-ukrajini-cherгова-porazka-rosiyskih-provokatoriv>.

3. «Редан»: чому російська субкультура поширюється в Україні. URL: <https://www.radio-svoboda.org/a/pavuku-redan-subkultura-biyku/32292295.html>.

4. ПВК «Редан»: чому підлітки влаштовують масові бійки, як їх зупинити і до чого тут Росія. URL: https://24tv.ua/pvk-redan-ukrajini-chomu-pidlitki-vlashtovuyut-biyki-yak-tse_n2264503.

УДК 342.95+004

DOI: 10.31733/17-03-2023-521-524

Володимир ПЯДИШЕВ

професор кафедри кібербезпеки
та інформаційного забезпечення
Одеського державного
університету внутрішніх справ,
доктор юридичних наук, професор

Олександр ПРОЦЕНКО

магістрант
Одеського державного
університету внутрішніх справ

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ПІДХІД ДО ПИТАНЬ БОРОТЬБИ З КІБЕРЗАГРОЗАМИ

Сьогодні саме українські фахівці набувають безпрецедентний досвід боротьби з кіберзагрозами. Проте у цій справі не можна нехтувати досвідом відповідних служб інших держав, зокрема, зі складу Євросоюзу.

Правовою основою боротьби з кіберзагрозами в країнах Євросоюзу є «Регламент (ЄС) 2021/887 Європейського Парламенту та Ради від 20 травня 2021 року про заснування Європейського промислового, технологічного та дослідницького центру компетенції з кібербезпеки та мережі національних координаційних центрів» [1]. Проте кожна окрема держава через власні причини більшу увагу звертає на розвиток тих або інших напрямів.

Австрія. У документі «Стратегія кібербезпеки Австрії» [2] окремий інтерес становлять відповідні принципи:

- Всеосяжна політика кібербезпеки;
- Комплексна політика кібербезпеки має наголошувати на поділі завдань між державою, економікою, академічними колами та громадянським суспільством;

– Проактивна політика кібербезпеки означає роботу щодо запобігання загрозам кіберпростору та людям у кіберпросторі;

– Верховенство права: управління кібербезпекою має гарантувати дотримання прав людини, зокрема конфіденційність;

– Субсидіарність: кібербезпека є законним активом. Тому держава не може брати на себе виняткову відповідальність за захист кіберпростору.

З ним її ділять власники та оператори інформаційних та комунікаційних технологій:

- Саморегулювання: слід прагнути підвищення рівня захисту з допомогою власних ініціатив учасників. Проте завдання держави залишається створення нормативно-правової